

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2004 M. GEGUŽĖS 19 D.
NUTARIMO NR. 610 „DĖL UŽMOKESČIO UŽ MINIMALŲJŲ PRIEIGOS PAKETĄ
APSKAIČIAVIMO IR SKELBIMO, KONKREČIOS GELEŽINKELIO ĮMONĖS
(VEŽĖJO) MOKĖTINO UŽMOKESČIO UŽ MINIMALŲJŲ PRIEIGOS PAKETĄ DYDŽIO
APSKAIČIAVIMO IR MOKĖJIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO IR
2018–2019 M., 2019–2020 M., 2020–2021 M. TARNYBINIO TRAUKINIŲ TVARKARAŠČIO
GALIOJIMO LAIKOTARPIO UŽMOKESČIO UŽ MINIMALŲJŲ PRIEIGOS PAKETĄ
ĮMOKŲ TARIFŲ IR MOKĖTINO UŽMOKESČIO UŽ MINIMALŲJŲ PRIEIGOS PAKETĄ
PERSKAIČIAVIMO (TAP-20-165) (TAIS NR. 19-10846(2))**

2020-02-26 Nr. NV-533

Vilnius

1. Projekto rengėjas: Susisiekimo ministerija.

2. Projekto tikslas: įgyvendinti Geležinkelių transporto kodekso pakeitimo ir papildymo įstatymo Nr. XIII-1858 nuostatas ir Valstybės kontrolės 2018 m. gruodžio 12 d. valstybinio audito ataskaitoje Nr. VA-2018-P-20-1-12 „Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdymas“ pateiktas rekomendacijas - sukurti stabilesnį užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą (toliau – užmokestis už MPP) dydį atitinkamo tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiu apskaičiavimą ir efektyvesnį viešosios geležinkelių infrastruktūros panaudojimą užtikrinančią naudojimosi viešąja geležinkelių infrastruktūra apmokestinimo sistemą, taip pat nustatyti perėjimo prie faktinių viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo ir geležinkelio įmonių (vežėjų) veiklos Lietuvos Respublikos geležinkelių tinkle rodiklių pagrindu pagrįstos naudojimosi viešąja geležinkelių infrastruktūra apmokestinimo sistemos mechanizmą.

3. Dabartinė situacija:

- 2019 m. gruodžio 8 d. įsigaliojusiame Geležinkelių transporto kodekso pakeitimo ir papildymo įstatyme Nr. XIII-1858 nustatytas įpareigojimas Vyriausybei nustatyti užmokesčio už MPP sudedamąsias dalis, šį užmokestį sudarančių įmokų tarifų, mokėtino užmokesčio už MPP dydžio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarką; nustatyta, kad užmokestį už MPP apskaičiuoja viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas; įtvirtinta pareiga viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui vertinti ir nustatyti, ar atitinkamuose vežimų geležinkelių transportu rinkos segmentuose veiklą vykdančios geležinkelio įmonės (vežėjai) šiuos antkainius gali mokėti, nustatyta, kokios vežimo geležinkelių transportu rinkos segmentų poros turi būti įvertintos atliekant minėtą vertinimą; Vyriausybei suteikti įgaliojimai patvirtinti užmokesčio už skirtus, bet nepanaudotus pajėgumus dydžio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarką.
- Įgyvendinamos Valstybės kontrolės 2018 m. gruodžio 12 d. valstybinio audito ataskaitoje Nr. VA-2018-P-20-1-12 „Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdymas“ pateiktos rekomendacijos.

4. Projekto esmė:

Nutarimo projektu siūloma:

- patikslinti užmokesčio už MPP sudedamąsias dalis (įmokas), užmokestį už MPP sudarančių įmokų tarifų, mokėtino užmokesčio už MPP dydžio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarką:
 - ✓ nustatyti, kad užmokestį už MPP sudaro traukinių eismo įmoka, keleivių, bagažo vežimo tranzitu įmoka, krovinių vežimo tranzitu įmoka, kontaktinio elektros tinklo naudojimo įmoka, o vietoj Taisyklėse nustatytos krovinių vežimo įmokos nustatyti

- naujas keleivių, bagažo ir (ar) krovinių, priskirtų vežimo geležinkelių transportu rinkos segmentui, kuriame gali būti taikomas antkainis, vežimo įmokas;
- ✘ traukinių eismo įmokos, keleivių, bagažo vežimo tranzitu įmokos, krovinių vežimo tranzitu įmokos ir kontaktinio elektros tinklo naudojimo įmokos tarifus apskaičiuoti faktinių paskutinių pasibaigusių kalendorinių metų, o ne planinių duomenų pagrindu;
 - ✘ naujų keleivių, bagažo ir (ar) krovinių, priskirtų segmentui, vežimo įmokų tarifo apskaičiavimą diferencijuoti atsižvelgiant į tai, ar viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo nustatytame segmentų sąraše bus išskirtas keleivių, bagažo vežimo ir (arba) krovinių vežimo geležinkelių transportu rinkos segmentas.
 - ✓ patikslinti užmokesčio už MPP apskaičiavimo tvarką, įvertinus tai, kad sprendimus dėl užmokesčio už MPP dydžio ir konkrečios geležinkelio įmonės (vežėjo) mokėtinos užmokesčio už MPP sumos priima ne LTSA, o viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas, ir nustatyti, kad mokėtiną užmokestį už MPP apskaičiuoja viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas;
- nustatyti užmokesčio už skirtus, bet nepanaudotus viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus tarifo, užmokesčio už skirtus, bet nepanaudotus pajėgumus apskaičiavimo ir mokėjimo tvarką:
 - ✓ užmokesčio už skirtus, bet nepanaudotus pajėgumus tarifo apskaičiavimą susieti su traukinių eismo įmokos tarifo apskaičiavimu;
 - ✓ mokėtiną užmokestį už skirtus, bet nepanaudotus pajėgumus apskaičiuoti atsižvelgiant į planuotą ir faktinę geležinkelio įmonės (vežėjo) traukinių darbo apimtį pasibaigusio tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiu;
 - nustatyti specialųjį vienkartinio pobūdžio reguliavimą dėl 2018–2019 m., 2019–2020 m., 2020–2021 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpio užmokesčio už MPP įmokų tarifų, mokėtino užmokesčio už MPP perskaičiavimo:
 - ✓ detaliai reglamentuoti šio laikotarpio užmokesčio už MPP įmokų tarifų ir konkrečios geležinkelio įmonės (vežėjo) ir remonto įmonės mokėtino užmokesčio už MPP dydžio perskaičiavimo tvarką;
 - ✓ nustatyti, kad ankstesnio tarnybinio traukinių tvarkaraščio užmokesčio už MPP įmokų tarifų ir mokėtino užmokesčio už MPP perskaičiavimas turi būti atliekamas pasibaigusių kalendorinių metų viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo ir geležinkelio įmonių (vežėjų) faktinių duomenų pagrindu;
 - ✓ reglamentuoti užmokesčio už MPP įmokų tarifų ir mokėtino užmokesčio už MPP perskaičiavimo tvarką, jeigu geležinkelio įmonės (vežėjai) nepateikia Nutarimo projekte nurodytų duomenų;
 - Pritarus Nutarimo projektu siūlomiems pakeitimams ir perėjus prie faktinių, o ne planinių duomenų pagrindu paremto užmokesčio už MPP įmokų tarifų apskaičiavimo, atsisakius užmokesčio už MPP įmokų tarifų perskaičiavimo, viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas nebeprivalės lėšų, gautų iš užmokesčio už MPP, kaupti atskirai be galimybės panaudoti jas savo reikmėms, t. y. šias lėšas „išaldyti“ su tikimybe, kad reikės jas grąžinti geležinkelio įmonei (vežėjui) ar remonto įmonei. Be to, nelieta rizikos, kad apskaičiuotos geležinkelio įmonės (vežėjo) ar remonto įmonės užmokesčio už MPP nepriemokos nebus kam grąžinti. Užmokesčio už skirtus, bet nepanaudotus pajėgumus atsiradimas sudarys sąlygas efektyviau panaudoti viešąją geležinkelių infrastruktūrą.
 - būtų užtikrinamas stabilus užmokesčio už MPP dydis, geležinkelio įmonės (vežėjai) ir remonto įmonės nebesusidurtų su verslo neapibrėžtumu, nes nebeprivalės kaupti rezervo tam, kad, pasibaigus kalendoriniams metams ir padidėjus pasibaigusio tarnybinio traukinių tvarkaraščio laikotarpio užmokesčio už MPP įmokų tarifams, gali būti pareikalauta sumokėti viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui papildomai.

5. Derinimas: projektas suderintas su Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Finansų ministerija. Konkurencijos taryba informavo, kad Nutarimo projektas neturi būti derinamas su šia institucija. Ivertintos Lietuvos transporto saugos administracijos pastabos. Lietuvos privačių geležinkelių įmonių asociacija ir Lietuvos pramonininkų konfederacija pastabų nepateikė. Projektas pakoreguotas atsižvelgiant į Teisingumo ministerijos, Ryšių reguliavimo tarnybos ir akcinės bendrovės „LG Cargo“ pastabas.

Ryšių reguliavimo tarnybos pastabos, į kurias neatsižvelgta, įvertintos derinimo pažymoje, taip pat pastabas ir pasiūlymus Susisiekimo ministerija su šia institucija papildomai aptarė 2020 m. sausio 20 d. vykusiame pasitarime.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė 2020 m. vasario 25 d. išvadoje Nr. NV-523 pateikė keletą pastabų parengtajam projektui patobulinti.

6. Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatos neįgyvendinamos.

7. Dalykinio vertinimo išvada: siūloma klausimą svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje, prieš tai aptarus Tarpinstituciniame pasitarime, iki kurio rengėjai įvertins Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės ir papildomai patektas Ryšių reguliavimo tarnybos pastabas.

Patarėjas

Saulius Gaigalas

Saulius Gaigalas, tel. 8 706 63 789, el. p. saulius.gaigalas@lr.lv.lt